

Ročník 1998

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 99

Rozeslána dne 1. prosince 1998

Cena Kč 17,-

O B S A H:

- 281. Nález Ústavního soudu ze dne 22. září 1998 ve věci návrhu na zrušení části ustanovení čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů
- 282. Nález Ústavního soudu ze dne 14. října 1998 ve věci návrhu na zrušení § 160 odst. 2 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- 283. Vyhláška České národní banky o vydání bankovek po 200 Kč vzoru 1998
- 284. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o přechodném zaměstnávání občanů České republiky a občanů Ruské federace

Opatření ústředních orgánů

Opatření Českého statistického úřadu o aktualizaci Klasifikace individuální spotřeby podle účelu CZ-COICOP

281

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 22. září 1998 v plénu o návrhu E. S. a spol. na zrušení části ustanovení čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů,

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

I.

Usnesením ze dne 22. ledna 1998 sp. zn. I. ÚS 2/97 přerušil I. senát Ústavního soudu řízení ve věci ústavní stížnosti navrhovatelů E. S., O. Š., V. S. a P. K. směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. září 1996 sp. zn. 20 Co 292/96. Důvodem přerušení řízení byla skutečnost, že spolu s ústavní stížností byl podán návrh na zrušení právního předpisu podle § 74 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Proto I. senát Ústavního soudu podle § 78 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb. řízení o ústavní stížnosti přerušil a návrh na zrušení části čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů, postoupil plénu Ústavního soudu k rozhodnutí podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky.

Ústavní soud zkoumal nejprve, jak mu ukládá § 68 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., zda byl napadený zákon přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem. Zjistil, že zákon byl schválen potřebnou většinou poslanců zákonodárného sboru, podepsán ústavními činiteli a řádně vyhlášen ve Sbírce zákonů. Ústavní soud proto dovodil, že ustanovení zákona, jehož zrušení stěžovatelé navrhuji, se stalo platnou součástí našeho právního řádu.

Napadeným zákonem č. 116/1994 Sb. byl změněn a doplněn zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů, tak, že došlo k rozšíření okruhu osob oprávněných dle zákona o mimosoudních rehabilitacích o ty fyzické osoby, které v době přechodu věci na stát z důvodů uvedených v § 6 zákona o mimosoudních rehabilitacích měly na věc nárok podle dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkověprávních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů, nebo podle zákona č. 128/1946 Sb., o neplatnosti některých majetkověprávních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzcházejících, pokud k převodu nebo k přechodu vlastnického práva prohlášeným za neplatné podle těchto zvláštních předpisů došlo z důvodu rasové perzekuce a tento nárok nebyl po 25. únoru 1948 uspokojen z důvodů uvedených v § 2 odst. 1 písm. c) zákona (tj. v důsledku politické perzekuce nebo postupu porušujícího obecně uznávaná lidská práva).

Napadeným ustanovením je část bodu 2 článku II tohoto zákona, podle něhož věc při aplikaci zákona o mimosoudních rehabilitacích nelze oprávněné osobě vydat, byla-li po 1. říjnu 1991 nabyta do vlastnictví jiné osoby než státu nebo byl-li schválen ohledně takové věci privatizační projekt nebo vydáno rozhodnutí o její privatizaci.

Návrh stěžovatelů obsažený v jejich ústavní stížnosti požaduje zrušení druhé části napadeného ustanovení, a to slov „nebo byl-li schválen ohledně takové věci privatizační projekt nebo vydáno rozhodnutí o její privatizaci“. Stěžovatelé odůvodňují svůj návrh porušením principu rovnosti vlastníků a rovnosti forem vlastnictví. Podle nich sice zákonem č. 116/1994 Sb. došlo k rozšíření okruhu osob oprávněných k restituci o osoby postižené z rasových důvodů v době nacistické okupace, avšak v čl. II bodu 2 současně bylo stanoveno, že věc oprávněné osobě nelze vydat, bylo-li již rozhodnuto o její privatizaci anebo byl schválen privatizační projekt. Tím došlo k vyloučení naturální restituce tam, kde bylo přijato rozhodnutí o privatizaci anebo byl schválen privatizační projekt. Podle navrhovatelů se tím majetkové dispozice jiného vlastníka povyšují nad soudně vyamatelné nároky oprávněných osob. Citované ustanovení zákona je tak dle navrhovatelů v rozporu s čl. 1

Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), neboť zakládá nerovnost oprávněných osob. Současně toto ustanovení odporuje čl. 3 odst. 1 Listiny, neboť nerespektuje ústavní záruku základních práv pro všechny osoby bez rozdílu rasy, víry a náboženství. Je rovněž v rozporu s čl. 4 odst. 3 Listiny, neboť porušuje ústavní princip, podle něhož zákonná omezení základních práv musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky. Dle návrhových autorů odporuje dále i článku 4 odst. 4 Listiny, neboť poskytuje nadměrnou ochranu „privatizovanému majetku“, čímž zákonodárce údajně porušil ústavní pořádek, dle něhož musí být při používání ustanovení o mezích základních práv šetřeno jejich podstaty a smyslu. Stěžovatelé dále uvádějí, že došlo též k porušení čl. 11 odst. 1 Listiny, neboť je přiznán vlastnickému právu určité kategorie vlastníků vyšší stupeň ochrany.

Ze všech uvedených důvodů navrhuji stěžovatelé současně s ústavní stížností zrušení té části ustanovení čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb., jež je vyjádřena slovy „nebo byl-li schválen ohledně takové věci privatizační projekt nebo vydáno rozhodnutí o její privatizaci“.

Ve vyjádření podaném Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky se uvádí, že zákon č. 116/1994 Sb. obsahuje přechodná ustanovení potřebná pro jeho bezkonfliktní aplikaci ve vztahu k dosavadním předpisům. Ustanovení čl. II bodu 2 je úpravou, která chrání třetí osoby, jež ve stanoveném časovém rozmezí již nabyly sporné věci. Zákonodárce v době přijetí zákona musel vzít ohled na novou právní situaci a poskytnout tuto ochranu při zachování ústavních principů a záruk ustanovením, že nelze vydat věc, jestliže byl ohledně ní již schválen privatizační projekt nebo bylo-li vydáno rozhodnutí o její privatizaci. Podle názoru Poslanecké sněmovny by zrušení předmětné části tohoto ustanovení mohlo vyvolat právní nejistotu ohledně nabývání vlastnictví na základě podmínek upravených privatizačními zákony a mohlo by znamenat porušení rovnosti vlastnictví ve vztahu k té části privatizovaného majetku, o které již bylo rozhodnuto, nevylučuje možnost zpětné působnosti na již upravené vztahy k privatizovanému majetku. Jedná se především o nutnost zachování kontinuity ve vztahu ke změnám vlastnickým vztahům v důsledku procesu privatizace. Vypuštění části ustanovení by vedlo k nepřiměřeným zásahům do nově vzniklých vlastnických vztahů, a tedy do práv třetích osob. V závěru vyjádření se konstatuje, že zákon č. 116/1994 Sb. byl schválen potřebnou většinou poslanců zákonodárského sboru a byl řádně vyhlášen. Za tohoto stavu věci Poslanecká sněmovna vyjádřila stanovisko, že zákonodárský sbor jednal v přesvědčení, že přijatý zákon je v souladu s Ústavou, ústavním pořádkem a naším právním řádem. Je proto na Ústavním soudu, aby v souvislosti s podaným návrhem posoudil ústavnost tohoto zákona a vydal příslušné rozhodnutí.

Ve vyjádření, které podal k ústavní stížnosti návrhových autorů Fond národního majetku České republiky, se navrhuje zamítnutí návrhu. Fond národního majetku považuje zákon č. 116/1994 Sb. za vyvážený, neboť umožňuje odstranit minulé křivdy a zároveň nepřipouští křivdy nové, které by byly způsobeny vlastníky privatizovaného majetku, kdyby museli po několika letech restituentům vracet majetek po právu získaný a mnohdy dokonce o nemalé investice zhodnocený. Prvním problémem by byly vynaložené prostředky, tj. otázka, zda by je byli povinni nahradit restituenti nebo stát. Přitom stát nepochybil, když v souladu s platnými právními předpisy v době před účinností zákona č. 116/1994 Sb., tj. před 1. červencem 1994, privatizoval majetek, a nemůže nést hmotnou odpovědnost za to, jak s ním nabyvatel privatizovaného majetku nakládal při výkonu svého vlastnického práva. Problematické je i to, že řada majetků i několikrát změnila majitele. V té souvislosti Fond národního majetku klade ve svém vyjádření otázku, kdo by se na kom hojil, a poukazuje na to, že by vznikla řada žalob a soudních řízení. Dalším důsledkem by bylo, že by se naturální restituce ve prospěch restituenta rovnala povýšení jeho vlastnického práva nad rovné právo všech nabyvatelů privatizovaného majetku, čímž by došlo k porušení čl. 3 odst. 1 Listiny. Konečně pak u všech dosavadních nabyvatelů privatizovaného majetku by nastal stav právní nejistoty, což by se nepochybně projevilo na dalším průběhu privatizace. Vzhledem k tomu, že ve finančním vyjádření obdrží restituent ekvivalent naturální formy, je jeho vlastnictví – dle názoru Fondu národního majetku – oceněno a vypořádáno. Úprava čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb. proto není nadměrnou ochranou privatizovaného majetku, nýbrž přiměřenou ochranou, bez níž by nabývání odstátelného majetku bylo značně problematické.

II.

Návrh na zrušení části zákona č. 116/1994 Sb. spojili stěžovatelé s ústavní stížností proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. září 1996 sp. zn. 20 Čo 292/96, v němž se uvádí, že vydání věci brání schválení privatizačního projektu a návrhové autor se odkazují na poskytnutí náhrady finanční. Je třeba poznamenat, že obecné soudy zvolily pro svá rozhodnutí snadnější cestu, neboť pokládaly za zbytečné zjišťování, zda v daném případě nedošlo před účinností napadeného zákona již k převodu vlastnictví, když snadno prokazatelné schválení privatizačního projektu bylo ze zákona stejnou překážkou vydání majetku jako přechod vlastnictví ze státu na jinou osobu. Tento postup umožnil stěžovatelům napadnout před Ústavním soudem právě jen tuto v rozsudku Městského soudu v Praze uvedenou překážku vydání věci obsaženou v zákonné úpravě, neboť dle rozsudku jejím

uplatněním nastala skutečnost, která je předmětem ústavní stížnosti. Proto se plénum Ústavního soudu zabývalo ústavností té části předpisu, jež byla napadena, a to též u vědomí toho, že stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Nezkoumalo proto, zda byla naplněna též překážka vydání věci uvedená v první části napadené věty zákona, tj. převod vlastnictví před účinností zákona na jiné osoby, než je stát, neboť další řízení ve věci samé přísluší senátu Ústavního soudu.

Po vyhodnocení všech stanovisek dospělo plénum Ústavního soudu k závěru, že návrh stěžovatelů není důvodný. Neústavnost části znění čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb. nebyla plénem Ústavního soudu shledána. Zákon č. 116/1994 Sb. rozšířil okruh osob oprávněných ze zákona o mimosoudních rehabilitacích dodatečně, a to s nezanedbatelným časovým odstupem, o další kategorii osob. Lze si jistě představit, že obsah zákona č. 116/1994 Sb. mohl být pojat již do zákona č. 87/1991 Sb., čímž by se stalo i přijetí ustanovení čl. II bodu 2 napadeného zákona zbytečným. K tomu však nedošlo, takže zákonodárce s časovým odstupem tří let nemohl než zvážit rozsah dalších zásahů státu do právních poměrů, jež se změnily v mezidobí v důsledku aplikace zákona č. 87/1991 Sb., v dřívějším znění.

V souvislosti s návrhem na zrušení části věty „nebo byl-li schválen ohledně takové věci privatizační projekt nebo vydáno rozhodnutí o její privatizaci“ obsažené v čl. II bodu 2 cit. zákona je na místě obrátit pozornost od konkrétní ústavní stížnosti, s níž je návrh spojen, k obecnému posouzení napadeného ustanovení a zvážení obecných následků jeho případného zrušení.

Zákonem č. 116/1994 Sb. došlo k rozšíření restitučních nároků v době, kdy se s majetkem, který byl dodatečně zahrnut do restitucí, mohlo již dříve volně nakládat. Protože došlo k nové změně vlastnických poměrů, musel zákon č. 116/1994 Sb. tuto situaci řešit tak, aby nezaložil ve svých důsledcích nové majetkové křivdy v nově konstituovaných vlastnických vztazích. Právě ustanovení čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb. takové případy řeší. V důsledku této právní úpravy nedochází k absolutnímu zániku restitučního nároku, nýbrž pouze k nemožnosti věc vydat, a to při zachování nároku na finanční náhradu. Tímto přístupem je brán zřetel jak na zájmy restituentů, tak na zájmy nových vlastníků věci nabyté v souladu se zákonem, tj. v procesu privatizace. Přijetím navrhovaných změn by naopak byl navozen protiústavní stav právní nejistoty na straně současných vlastníků, kteří zcela legálně nabyli svých vlastnických práv v rámci procesu privatizace.

Zákon č. 116/1994 Sb. stanoví pro uplatnění nároků opírajících se o rozšíření okruhu oprávněných osob lhůtu jednoho roku od účinnosti zákona, tj. do 1. července 1995 pro uplatnění nároku na vydání věci, a jednoho roku od právní moci rozsudku, kterým byl zamítnut návrh na vydání věci, pro uplatnění nároku na finanční náhradu. Vzhledem k tomu, že tyto lhůty nebyly napadeny, byly by zrušením uvedené části zákona zpochybněny pouze případy, kdy byl nárok na vydání uplatněn v době od 1. července 1994 do 1. července 1995, a to vůči věcem, které v té době byly předmětem privatizačního projektu a ještě nepřešly na jinou osobu než stát. Tam, kde v této lhůtě k uplatnění nároku nedošlo, nebyl by tento nárok vymahatelný. Nebyl by vymahatelný ani v dalších případech, kdy by na vydání věci byl nárok vznesen až po případném zrušení předpisů, s odůvodněním, že oprávněné osoby neuplatnily svůj nárok dříve právě s ohledem na tehdy platný text zákona, který to znemožňoval. Tím by vznikl odlišný právní režim pro oprávněné osoby, a to nikoli jejich vinou, nýbrž opatřením státu, za které by měl někdo (snad stát?) odpovídat. Další následky by bylo třeba připsat někomu (státu?) k tíži v případech, kdy by zrušením napadené části zákona vznikl nárok na vydání těch věcí, jejichž vlastnictví mezitím bylo dále legálně a legitimně převedeno jednou nebo vícekrát na jiný subjekt nebo jiné subjekty.

Stěžovatelé vyslovili při ústním jednání před Ústavním soudem názor, že rozhodnutí o privatizaci není relevantním právním aktem, který by mohl být postaven na roveň aktům soukromoprávním při řešení otázky změny vlastnictví. Toto stanovisko Ústavní soud nesdílí. Rozhodnutí o privatizaci, resp. schválení privatizačního projektu je sice samo o sobě správním aktem, avšak v souvislosti s posuzováním možnosti vydat věc dle zákona č. 116/1994 Sb. a právě jen v této souvislosti je rozhodnutím, které se přímo opírá o příkaz a sílu zákona a stává se aktem, který je veřejnoprávně v uvedených souvislostech nadřazen veškerým aktům soukromoprávním. Ani označení stanoviska Fondu národního majetku za argumentaci politickou a nikoli právní nemá pro posouzení věci významu. Dle názoru Ústavního soudu není důvodu stavět proti sobě argumentaci „kvazipolitickou“ a „kvaziprávní“. Sám pojem právního státu patří k základům parlamentní demokracie a je – stejně jako řada jiných ústavních pojmů – především též principem politickým. Z tohoto hlediska i zákon, kterým Parlament vyjadřuje obecný zájem a obecnou vůli, je aktem též politickým, neboť jde o akt veřejné moci.

Obecně lze říci, že princip právního státu přikazuje posoudit přiměřenost rozsahu a dosahu určitého opatření státu vůči stupni naléhavosti těch důvodů, jež k takovému zásahu stát vedou. V daném případě se jedná o ustanovení, kterým se oprávněným osobám za určitých předpokladů upírá vydání věci a ze zákona č. 87/1991 Sb. nahrazuje právem na náhradu finanční. Ústavní soud po zvážení všech okolností dospěl k závěru, že důsledky, které by navržená změna zákona přinesla, neopravňují k zásahu navrženého rozsahu, neboť destabilizace právních poměrů a právní nejistota (negativní efekt) by byly nepřiměřené pozitivnímu efektu takové změny,

takže nové škody a křivdy tímto opatřením vzniklé by převažovaly nad užitek z tohoto opatření plynoucím. Vzhledem k dlouhodobému potlačování občanských a lidských práv v režimu, který trval čtyřicet let, nelze morální odsouzení „starého režimu“ spojit s naprostým odstraněním a plnou náhradou všech křivd. Byl by to pro stát i pro společnost úkol „ultra vires“, nad jejich síly. Moderní právní stát není založen na principu „fiat iustitia, pereat mundus“. Proto v této souvislosti Ústavní soud znovu poukazuje na úvodní část zákona o mimosoudních rehabilitacích, dle níž je účelem rehabilitací nikoli odstranění, nýbrž zmírnění křivd, ke kterým došlo. Takové zmírnění spočívá dle § 2 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích buď ve vydání věci, nebo v poskytnutí finanční náhrady nebo ve zrušení některých správních aktů, popřípadě v úpravách v oblasti sociálního zabezpečení. Z toho vychází i napadené ustanovení zákona č. 116/1994 Sb. Toto ustanovení nezakládá ani nerovnost oprávněných osob a není v rozporu s čl. 1, čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 3 Listiny, neboť postavení oprávněných osob se nové kategorii osob přiznává, nárok na náhradu za majetek státem odňatý se nepopírá a upravuje se pouze způsob této náhrady tak, aby se přiměřeně šetřilo též právních poměrů v procesu privatizace již nově vzniklých.

Ze všech uvedených důvodů Ústavní soud návrh na zrušení části ustanovení čl. II bodu 2 zákona č. 116/1994 Sb. vyjádřené slovy „nebo byl-li schválen ohledně takové věci privatizační projekt nebo vydáno rozhodnutí o její privatizaci“ zamítl.

Předseda Ústavního soudu:

v z. JUDr. Holeček v. r.

místopředseda

Odlišné stanovisko v této věci zaujali podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, soudci JUDr. Iva Brožová a JUDr. Vladimír Čermák.

282

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 14. října 1998 v plénu o návrhu E. E. na zrušení § 160 odst. 2 trestního zákona č. 140/1961 Sb.

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

I.

E. E. podala k Ústavnímu soudu ústavní stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze sp. zn. 6 To 288/97, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7. května 1997 sp. zn. 3 T 75/96. Tímto rozsudkem Obvodní soud pro Prahu 2 uznal navrhovatelku vinnou trestným činem přijímání úplatku podle ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona, jehož se dopustila tím, že v přesně nezjištěné době od počátku roku 1994 do června 1994 v Praze v kancelářích firmy Realit Real servis v nebytových prostorech v bazaru svědka J. M. a jinde požadovala pod příslibem, že zařídí u majetkové komise Obvodního úřadu Městské části Praha 2 nezvýšení nájemného v těchto prostorách, od J. M. a L. P. úplatek, který pak skutečně přijala ve formě zlatého řetízku a který vrátila poté, kdy L. P. ověřovala u starosty Městské části Praha 2 postup při zvyšování nájemného u nebytových prostor. Za tento trestný čin jí byl uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na dobu tří let.

Proti uvedenému rozsudku podala navrhovatelka odvolání, které Městský soud v Praze usnesením podle § 256 trestního řádu jako nedůvodné zamítl.

Navrhovatelka nesouhlasila s provedenými důkazy a s jejich právním hodnocením oběma soudy. Protože toto hodnocení podle jejího názoru souvisí s širokou a neurčitou formulací ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona, spojila navrhovatelka se svojí ústavní stížností návrh na zrušení § 160 odst. 2 trestního zákona. Jeho uplatněním – podle názoru navrhovatelky – nastala skutečnost, která je předmětem ústavní stížnosti.

Po přezkoumání ústavní stížnosti dospěl Ústavní soud k závěru, že návrh splňuje všechny předpoklady ústavní stížnosti spojené s návrhem na zrušení části zákona podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, proto dle § 78 odst. 1 cit. zákona řízení přerušil a usnesením ze dne 4. března 1998 postoupil návrh na zrušení § 160 odst. 2 trestního zákona plénu k rozhodnutí podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky za použití § 78 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, neboť Městský soud v Praze opřel své rozhodnutí o napadené ustanovení zákona.

V odůvodnění svého návrhu na zrušení § 160 odst. 2 trestního zákona navrhovatelka poukázala na existující judikaturu, která se zabývá přijímáním úplatku podle § 160 odst. 2 trestního zákona, podle něhož se tohoto trestného činu dopouští ten, kdo v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu úplatek žádá. Uvedla, že tato judikatura pocházející převážně z dřívějšího období pod obstaráváním věcí obecného zájmu rozumí nejen rozhodovací činnost, ale i jinou činnost, která souvisí s plněním společensky významných úkolů (např. přípravu podkladů pro rozhodnutí). Stěžovatelka cituje stanovisko z publikace Novotný, Dolenský, Valo, Vokoun: Trestní právo hmotné – zvláštní část, podle něhož platná úprava trestných činů záležejících v úplatkářství je výrazně poznamenána minulostí, kdy totalitní stát značně etatizoval naši společnost a její ekonomiku, vytvořil trvalou převahu poptávky nad nabídkou, čímž vznikly pro korupci ty nejpříznivější podmínky. Vzniklou situaci stát řešil především represivními prostředky, jejichž širokou aplikaci měly umožnit zákonné formulace skutkových podstat těchto trestných činů, zejména velmi neurčitá formulace v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu. Dle tohoto stanoviska bude nutno v budoucnu omezit trestnost na případy pravého úplatkářství, kdy jde o úplatek hlavně v souvislosti s rozhodováním věcí veřejných.

Formulace ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona je dle názoru navrhovatelky velmi obecná a široká a lze si pod ní představit celou řadu různých jednání. Vzhledem k tomu, že každé společenské zřízení pohlíží odlišně na jednotlivé společenské děje a procesy, to, co bylo obstaráváním věcí obecného zájmu za doby společenských vztahů minulých, není totožné s dnešním pojetím.

Protiústavnost napadeného ustanovení trestního zákona spatřuje navrhovatelka zejména v tom, že zatímco pojem „veřejný činitel“ zákon formuluje poměrně precizně v ustanovení § 89 odst. 9 trestního zákona, definici pojmu „v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu“ zákon zcela pomíjí. Podle názoru navrhovatelky jde o zásadní problém, neboť tato skutečnost vede ve svém důsledku k nesprávným závěrům obecných soudů a k omezení osobní svobody občanů, kteří by neměli být postihováni trestní represí v případech aktivního výkonu své podnikatelské činnosti. Je přesvědčena, že se tak narušuje právní jistota občana, který nemůže objektivně a spolehlivě předpokládat, že jeho úkony při vlastní podnikatelské činnosti, a tím při realizaci ústavně zaručeného práva podnikat, nebudou z důvodu blíže neurčeného střetu podnikatelské činnosti s právem veřejným, například ze strany orgánů činných v trestním řízení, hodnoceny jinak, než je sám občan zamýšlel a jak je obsahově uskutečnil.

Navrhovatelka považuje za nevhodné, aby vymezení pojmu „obstarávání věcí obecného zájmu“, popřípadě „v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu“ bylo ponecháno judikatuře, navíc pocházející většinou z doby totalitního systému. Podle názoru navrhovatelky se při její činnosti jedná o výkon jejího osobního práva podnikat, konkrétně provádět správu části nemovitostí na základě obchodní smlouvy, a v jejím rámci pak jde o uzavření či neuzavření nájemní smlouvy s tím či oním pronajímatelem, přičemž jeho výběr je předmětem svobodného rozhodování v oblasti civilního práva.

Navrhovatelka dále uvedla, že podle čl. 39 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) stanoví jen zákon, které jednání je trestným činem. Podle současné úpravy však to, co je obsahem jednání ve smyslu trestního práva, určuje, definuje a konkretizuje pouze judikatura obecných soudů, a nikoli zákon sám, takže lze o obsahu pojmu „v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu“ pochybovat. V tom, že byla uznána vinnou spácháním trestného činu žádání úplatku v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu, ačkoli šlo o její podnikatelskou činnost (správu nemovitostí), navrhovatelka spatřuje přímou vazbu na napadené ustanovení.

Navrhovatelka zastává názor, že skutkové podstaty trestných činů musí být formulovány tak, aby byly zřetelné, předvídatelné, určité a aby poskytovaly veškerou dostupnou právní jistotu pro každého občana. Tvrdí, že v případě ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona byla uvedená pravidla porušena, takže aplikací napadeného ustanovení bylo porušeno její ústavní právo na osobní svobodu podle čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny a právo podnikat podle čl. 26 odst. 1 Listiny, a to zejména tím, že činnost, která je projevem jejího práva podnikat, byla obsahově hodnocena obecnými soudy jako obstarávání věcí obecného zájmu. Dále namítá porušení čl. 39 Listiny, podle něhož jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem, a konečně čl. 36 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, které garantují právo na spravedlivý proces.

Závěrem navrhovatelka uvedla, že ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona je v rozporu s Ústavou a Listinou, neboť jde o pojem neurčitý, který není zákonem vymezen tak, aby o něm v souvislosti s trestním stíháním nebylo důvodných pochybností. Navrhovatelka tvrdí, že při spáchání předmětného trestného činu musí jít o činnost soustavnou a veřejně významnou s širším dopadem na společnost a že podnikatel při své podnikatelské činnosti vykonávané na základě živnostenského listu a podle obchodní smlouvy věci obecného zájmu ve smyslu trestního zákona obstarávat nemůže.

Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve svém vyjádření k návrhu na zrušení § 160 odst. 2 trestního zákona uvedl, že toto ustanovení je součástí trestního zákona v nezměněné podobě již od roku 1961, a cituje z důvodové zprávy, podle níž úplatkářství подрývá důvěru občanů k státním a hospodářským orgánům, a proto je třeba úplatkářství stíhat, nejen týká-li se veřejných činitelů, nýbrž i těch, kdo obstarávají věci obecného zájmu. Dosavadní téměř čtyřicetiletá praxe při aplikaci tohoto ustanovení, stále rostoucí počet odsouzených za tento trestný čin i ustálený výklad pojmů obsažených v tomto ustanovení svědčí o tom, že § 160 odst. 2 trestního zákona je účinnou, jasnou a nepostradatelnou součástí tohoto zákona. O potřebě zachovat postih trestného činu úplatkářství svědčí i Úmluva Evropské unie o boji proti korupci, která ukládá provést členským státům taková opatření, aby svými příslušnými právními předpisy postihovaly přijímání úplatků jako trestný čin. Obdobně pojímá trestnost přijímání úplatků též připravovaná úmluva Rady Evropy proti úplatkářství, která by se neměla omezovat pouze na trestní postih veřejných činitelů (úředníků), ale též na oblast soukromého sektoru.

Na základě těchto skutečností je ve vyjádření uveden závěr, že ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona by mělo být zachováno.

II.

Po posouzení návrhu navrhovatelky na zrušení ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona dospěl Ústavní soud k zamítavému stanovisku.

Ústavní soud se zabýval hodnocením formy i obsahu ustanovení o přijímání úplatku v § 160 trestního zákona, jakož i významem právní úpravy trestného činu úplatkářství a významem postihu této trestné činnosti z hlediska celospolečenského. Právní úpravu úplatkářství v oddílu třetím hlavy třetí zvláštní části trestního zákona je třeba posuzovat jako celek. Trestní zákon hovoří jednak o přijímání úplatku, jednak o podplácení. Pokud jde o přijímání úplatku, bude podle § 160 odst. 1 trestního zákona potrestán, kdo v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu přijme nebo si dá slíbit úplatek, podle § 160 odst. 2 trestního zákona bude potrestán, kdo za okolností uvedených v odstavci 1 úplatek žádá, přičemž dle odstavce 3 se zvyšuje trestní sazba v případě, že se někdo této trestné činnosti dopustí jako veřejný činitel. Pokud jde o podplácení podle § 161 odst. 1 trestního zákona, dopustí se tohoto činu ten, kdo jinému v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu úplatek poskytne, nabídne nebo slíbí, přičemž dle odstavce 2 se opět trestní sazba zvyšuje v případě, že se tohoto jednání dopustí veřejný činitel. Skutková podstata všech uvedených trestných činů tedy spočívá v tom, že někdo úplatek žádá, přijme, slíbí nebo poskytne v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu. Obstarávání věcí obecného zájmu je tedy základním předpokladem naplnění skutkové podstaty těchto trestných činů. Stěžovatelka však ve své argumentaci směřující ke zrušení napadeného ustanovení jde dále a tvrdí, že podnikatel při své podnikatelské činnosti vykonávané na základě živnostenského listu a podle uzavřené obchodní smlouvy věci „obecného zájmu“ vůbec obstarávat nemůže. Tím odděluje soukromoprávní a veřejnoprávní aspekty do dvou izolovaných sfér a pomíjí i skutečnost, že zákon neomezuje úplatek pouze na bezprostřední obstarávání věcí obecného zájmu, ale vztahuje tento pojem vůbec na činnosti podniknuté v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu. Užití vlivu na majetkovou komisi, která je poradním orgánem rady Městské části Praha 2, k tomu, aby nebylo zvýšeno stěžovatelce nájemné užívaného nebytového prostoru, je třeba chápat jako činnost podniknutou v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu.

Při posuzování výkladu tohoto pojmu lze souhlasit s námitkami navrhovatelky, že tento pojem není obsažen ve výkladových pravidlech § 89 trestního zákona a že obsah tohoto pojmu není zákonem vtělen do kategorizujícího výčtu náležitostí a je tudíž na soudech, aby provedly jeho výklad v jednotlivých případech, přičemž se mohou opřít o existující judikaturu, i když převážně z minulého období. Dle judikatury obecných soudů je obstarávání věcí veřejného zájmu činností, která souvisí s plněním úkolů týkajících se věcí obecného zájmu, tedy nejen rozhodování orgánů státní moci a správy, ale i uspokojování zájmů občanů a právnických osob v oblasti materiálních, sociálních, kulturních a jiných potřeb, pokud se jedná o záležitosti obecného (veřejného) zájmu. Lze souhlasit s tím, že výklad tohoto pojmu různými soudy může vytvářet dojem, že není jednotný, neboť zákon neposkytuje žádnou definici konkrétních pojmových znaků pro jeho posouzení, a rovněž lze souhlasit i s tím, že zcela jednoznačný obsah tohoto pojmu v zákoně by přispěl k právní jistotě podnikatelů. Na druhé straně je zřejmé, že úplatkářství jako takové a v souvislosti s tím i způsob vyžadování úplatků a jejich povaha mohou mít i v podmínkách tržního hospodářství natolik rozmanitou podobu, že pokus o jejich ještě bližší definici by mohl znamenat takové pojmové omezení, jež by nepostihlo všechny myslitelné formy této trestné činnosti. Složitost života společnosti vylučuje schopnost objektivně (v zákonech) formulovaného práva postihnout svými výčty a definicemi veškerou variabilitu jeho projevů. Proto v této souvislosti vystupuje do popředí právě úloha soudů při interpretaci tohoto pojmu a při jeho aplikaci na jednotlivé případy.

Navrhovatelka pokládá pojem „obstarávání věcí obecného zájmu“ za relikť „starého režimu“ a jeho etatis-tických tendencí, protože není v zákoně bezprostředně spojen s činností přesně definovaného subjektu „veřejného činitele“. Veřejný činitel však není trestním zákonem pomínut. Dopustí-li se této činnosti, jedná se o přitěžující okolnost dle § 160 odst. 3 trestního zákona. Ve skutečnosti se v tomto ohledu naše dosavadní úprava neliší od úpravy zemí Evropské unie. Německý trestní zákon např. v § 331 odst. 1 definuje subjekt přijímající nebo požadující úplatek jako „nositele úřední funkce nebo osobu vázanou zvláštními povinnostmi vůči veřejné správě“.

Také v České republice má zvláštní povinnosti a závazky vůči veřejné správě nepochybně nejen veřejný činitel, ale i ten, kdo na základě smlouvy s městskou částí přejímá úkol obstarávat v zájmu obce správu věcí, jež obci patří. Tato okolnost je v našem trestním zákoně vyjádřena právě slovy „v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu“. V zájmu obce byl pak sotva příslib zařídit nezvýšení nájemného, když obec přistupovala celkově k jeho zvyšování.

Je třeba dodat, že navrhovatelka nežádá zrušení postihu za úplatkářství v trestním zákoně vůbec, ale pouze zrušení jednoho konkrétního ustanovení, a tvrdí, že by mělo být nahrazeno výstižnější formulací. Vzhledem k takto formulovanému návrhu a k tomu, co již bylo uvedeno, Ústavní soud zvážil následky zrušení před-mětného ustanovení v trestním zákoně. Dospěl při tom k závěru, že zrušením pouze druhého odstavce § 160 trestního zákona by nebyl řešen problém formulace a výkladu pojmu „obstarávání věcí obecného zájmu“, neboť ostatní ustanovení by v trestním zákoně zůstala nedotčena. Ze zákona by pouze vypadla jedna skutková podstata trestného činu přijímání úplatku, což by v praxi vedlo k paradoxní situaci, protože by sice bylo trestné jednání, kdy někdo přijme nebo si dá slíbit úplatek, ale nebylo by trestné, pokud by někdo úplatek žádal. Je tedy

nepochybné, že ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona nelze vytrhnout z kontextu ustanovení § 160 trestního zákona a zrušit pouze toto ustanovení.

Ústavní soud se dále zabýval otázkou, zda napadené ustanovení trestního zákona je v rozporu se základními právy dle Listiny a s čl. 6 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak to namítá navrhovatelka. Dospěl k závěru, že dikce napadeného ustanovení není v rozporu s čl. 8 odst. 1 a 2, s čl. 26 odst. 1, s čl. 39 ani s čl. 36 Listiny, neboť práva zde stanovená neporušuje ani žádným způsobem neomezuje. Je sice třeba připustit, že nesprávná aplikace předmětného ustanovení obecnými soudy by mohla vést k porušení uvedených práv, avšak takovou situaci je třeba řešit případ od případu. To ostatně platí obecně pro rozhodovací činnost soudů vůbec. Proto nelze učinit z formulace zákonného textu zástupný problém pro případy eventuální chybné kvalifikace a interpretace jeho ustanovení tím či oním soudem, neboť i znění zákona musí být z dobrých důvodů formulováno natolik široce, aby postihlo všechny možné varianty trestného činu.

Jinou otázkou v daném případě je, zda postup obecných soudů při provádění a hodnocení provedených důkazů, právním posouzení jednání navrhovatelky a při aplikaci napadeného ustanovení vedl k porušení základních práv navrhovatelky, jak to uvádí v ústavní stížnosti. Touto otázkou se Ústavní soud v tomto řízení o návrhu na zrušení § 160 odst. 2 trestního zákona nezabýval, neboť to bude předmětem řízení o ústavní stížnosti navrhovatelky.

Závěrem lze shrnout, že na základě uvedených skutečností Ústavní soud neshledal rozpor ustanovení § 160 odst. 2 trestního zákona č. 140/1961 Sb. s Ústavou, ústavními zákony ani mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy, a proto návrh na zrušení napadeného ustanovení zamítl.

Předseda Ústavního soudu:

v z. JUDr. Holeček v. r.
místopředseda

283

VYHLÁŠKA

České národní banky

ze dne 19. listopadu 1998

o vydání bankovek po 200 Kč vzoru 1998

Česká národní banka stanoví podle § 22 písm. a) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance:

§ 1

(1) Dnem 6. ledna 1999 se vydávají do oběhu bankovky po 200 Kč vzoru 1998.

(2) Bankovky po 200 Kč vzoru 1998 se od bankovek po 200 Kč vzoru 1993¹⁾ a od bankovek po 200 Kč vzoru 1996²⁾ liší použitým bankovkovým papírem, provedením ochranné soutiskové značky, letopočtem vydání bankovky a faksimile podpisu představitele emisní banky.

§ 2

(1) Bankovkový papír použitý pro tisk bankovek po 200 Kč vzoru 1998 je opatřen viditelnými oranžovými ochrannými vlákny o délce 6 mm.

(2) Ochranná soutisková značka u bankovek po 200 Kč vzoru 1998 má v průhledu proti světlu

podobu písmen „ČR“, umístěných v bílé kruhové ploše. Část ochranné soutiskové značky viditelná na lícní straně je vytištěna v barvě oranžové a je umístěna v levé horní části tiskového obrazce bankovky. Část ochranné soutiskové značky viditelná na rubové straně je vytištěna v barvě hnědé a je umístěna v pravé horní části tiskového obrazce bankovky.

(3) Letopočet vydání bankovky na lícní straně je vytištěn tiskem z plochy v barvě oranžové, je vyznačen číslem „1998“ a je umístěn vlevo od ochranného okénkového proužku v horní polovině tiskového obrazce.

(4) Na bankovkách po 200 Kč vzoru 1998 je nad slovem „GUVERNÉR“ umístěno faksimile podpisu viceguvernéra emisní banky se zkratkou „v z.“.

§ 3

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 15. prosince 1998.

Guvernér:

Ing. Tošovský v. r.

¹⁾ Vyhláška č. 63/1993 Sb., o vydání bankovek po 200 Kč.

²⁾ Vyhláška č. 198/1996 Sb., o vydání bankovek po 200 Kč vzoru 1996.

284

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 25. června 1998 byla v Moskvě podepsána Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o přechodném zaměstnávání občanů České republiky a občanů Ruské federace.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 13 odst. 1 dnem 21. září 1998.

České znění Dohody se vyhláší současně.

DOHODA

mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace
o přechodném zaměstnávání občanů České republiky
a občanů Ruské federace

Vláda České republiky a vláda Ruské federace (dále jen „strany“),

vedeny přáním rozvíjet hospodářskou spolupráci se zřetelem k potřebám trhu práce obou států,

dohodly se na následujícím:

Článek 1

Tato dohoda se vztahuje na občany České republiky s trvalým pobytem na území České republiky a občany Ruské federace s trvalým pobytem na území Ruské federace (dále jen „občané“), kteří v souladu s právními předpisy států obou stran a touto dohodou přechodně vykonávají pracovní činnost na území státu druhé strany (dále jen „přijímající stát“).

Článek 2

Orgány stran zodpovědnými za provádění této dohody (dále jen „zplnomocněné orgány“) jsou:

v České republice – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky;

v Ruské federaci – Federální migrační služba Ruska.

Článek 3

V souladu s touto dohodou mohou občané vykonávat pracovní činnost na území přijímajícího státu po dobu, na kterou jim bylo uděleno povolení k zaměstnání:

- a) na základě pracovní smlouvy se zaměstnavatelem tohoto státu (dále jen „zaměstnanci“):
 - na dobu do jednoho roku s možností jejího prodloužení nejvýše do šesti měsíců,
 - na dobu do šesti měsíců během kalendářního roku na sezonní práce,
 - na dobu prázdnin pro práci studující mládeže;

- b) v rámci pracovního poměru k zaměstnavateli státu jejich trvalého pobytu, který je vysílá k výkonu práce na území druhého státu na základě smlouvy uzavřené s právnickou nebo fyzickou osobou přijímajícího státu (dále jen „kontrakt“):

- na dobu do jednoho roku s možností jejího prodloužení o dobu nutnou pro ukončení prací podle kontraktu.

Článek 4

1. Zaměstnanci musí být zdravotně způsobilí k nabídnuté práci a mít k tomuto účelu odpovídající lékařské potvrzení.

2. Zaměstnanci, kteří jsou zaměstnáváni na dobu do jednoho roku s možností jejího prodloužení do šesti měsíců, musí mít potřebnou kvalifikaci doloženou příslušnými doklady o vzdělání a kvalifikaci, přeloženými do úředního jazyka přijímajícího státu a úředně ověřenými.

Článek 5

1. Zaměstnanci mají práva a povinnosti stanovené právními předpisy přijímajícího státu a ustanoveními této dohody.

2. Zaměstnanec obdrží před odjezdem z území státu trvalého pobytu nebo, v případě souhlasu obou účastníků pracovní smlouvy, až po příjezdu do přijímajícího státu jeden výtisk pracovní smlouvy. Ve druhém případě musí být zaměstnanec předem informován o obecných podmínkách práce a pobytu.

3. Mzda zaměstnance nesmí být nižší, než je mzda občana přijímajícího státu stejné kvalifikace vykonávajícího obdobnou práci u téhož zaměstnavatele.

4. Pracovní podmínky občanů vykonávajících pracovní činnost v souladu s článkem 3 písm. b) této

dohody stanoví pracovní smlouva mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem státu jeho trvalého pobytu a odpovídající ustanovení kontraktu.

Článek 6

1. Vydání povolení k zaměstnání a jejich prodloužení se uskutečňuje v souladu s právními předpisy přijímacího státu.

2. Pro získání povolení k zaměstnání a k pobytu za účelem práce v přijímacím státě, mimo dokladů stanovených jeho právními předpisy, je nutné uzavřít písemnou dohodu mezi stranami pracovní smlouvy nebo kontraktu o způsobu úhrady nákladů na cestu občana do místa jeho trvalého pobytu po ukončení pracovní činnosti v přijímacím státě.

Článek 7

1. Zaměstnávání zaměstnanců se může uskutečňovat pouze prostřednictvím zplnomocněných orgánů anebo jimi pověřených organizací nebo úřadů k provádění této dohody.

2. Zplnomocněné orgány nebo jimi pověřené organizace nebo úřady po vstupu Dohody v platnost neprodleně odsouhlasí způsob jejího praktického provádění a formy spolupráce.

3. V závislosti na situaci na trhu práce České republiky a Ruské federace zplnomocněné orgány nejpozději 30. listopadu běžného kalendářního roku stanoví v pracovních protokolech počty občanů, kteří mohou být zaměstnáni v přijímacím státě během následujícího kalendářního roku.

Článek 8

1. Sociální zabezpečení včetně zdravotní péče občanů je upraveno platnou dvoustrannou dohodou o sociálním zabezpečení.

2. Náhrada škody způsobené zaměstnanci pracovním úrazem, nemocí z povolání nebo jiným poškozením zdraví, vzniklé při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi se řídí právními předpisy přijímacího státu.

Článek 9

1. V případě předčasného skončení pracovního poměru a uvolnění zaměstnance v souvislosti s ukončením hospodářské činnosti zaměstnavatele přijímacího státu, s uskutečněním akcí zaměřených na snižování počtu nebo stálých míst zaměstnanců poskytují se za-

městnanci kompenzace stanovené právními předpisy přijímacího státu.

2. V případě skončení pracovního poměru podle odstavce 1 tohoto článku může zaměstnanec na základě pracovní smlouvy s jiným zaměstnavatelem přijímacího státu pokračovat v zaměstnání do skončení doby povolení k zaměstnání za podmínky, že do uplynutí této lhůty zbývají minimálně dva měsíce.

3. Statut nezaměstnaného se přiznává zaměstnanci státem trvalého pobytu v souladu s jeho právními předpisy.

Článek 10

Vstup občanů na území přijímacího státu za účelem přechodného zaměstnání, jejich pobyt a vycestování se bude uskutečňovat v souladu s právními předpisy tohoto státu.

Článek 11

Dovoz osobního majetku a jiných předmětů na území přijímacího státu a jejich vývoz se uskutečňuje v souladu s právními předpisy tohoto státu.

Článek 12

1. Otázky spojené s výkladem a prováděním této dohody se řeší ve shodě zplnomocněných orgánů.

2. Otázky, které nebyly vyřešeny zplnomocněnými orgány, budou předmětem jednání stran.

Článek 13

1. Tato dohoda vstupuje v platnost dnem doručení poslední písemné nóty, kterými strany potvrzují splnění vnitrostátních náležitostí nezbytných pro vstup Dohody v platnost.

2. Tato dohoda se uzavírá na dobu pěti let a bude automaticky prodlužována vždy o jeden rok. Strany ji mohou kdykoliv písemně vypovědět diplomatickou cestou. V případě výpovědi skončí platnost Dohody šest měsíců ode dne doručení oznámení o výpovědi druhé straně.

3. V případě ukončení platnosti této dohody pracovní povolení vydaná občanům podle této dohody zůstávají v platnosti do uplynutí lhůty v nich uvedené.

Dáno v Moskvě dne 25. června 1998, ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a ruském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za vládu České republiky:

Luboš Dobrovský v. r.
mimořádný a zplnomocněný velvyslanec

Za vládu Ruské federace:

Tatjana Michajlovna Regent v. r.
vedoucí Federální migrační služby

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ**OPATŘENÍ****Českého statistického úřadu**

ze dne 27. října 1998

o aktualizaci Klasifikace individuální spotřeby podle účelu CZ-COICOP

Český statistický úřad podle § 19 odst. 2 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, oznamuje změny a doplňky Klasifikace individuální spotřeby podle účelu – CZ-COICOP (dále jen „klasifikace“) zavedené opatřením Českého statistického úřadu ze dne 4. prosince 1996 (vyhlášeném v částce 2/1997 Sb.). Změny a doplňky jsou vypracovány na základě úprav mezinárodního standardu COICOP z června 1998.

Přehled změn a doplňků klasifikace je uveden v příloze k tomuto opatření.

Tyto změny a doplňky klasifikace je možné obdržet na disketě v odboru informačních služeb Českého statistického úřadu nebo jako doložku k 1. vydání Klasifikace individuální spotřeby podle účelu z roku 1997 ve firmě SIAK, s. r. o., 764 21 Zlín-Louky.

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1999.

Předseda:

Ing. **Outrata** v. r.

Změny a doplňky CZ-COICOP

Změny a doplňky CZ-COICOP podle úprav mezinárodního standardu z října 1998

1. Systematická část (publikace CZ-COICOP z roku 1997 -str. 21 až 30)

Platný kód	Název	Starý kód	Poznámka
01.1.7	Zelenina		změna názvu, bez změny obsahu
03.1.2	Oděvy		změna názvu a obsahu položky
03.1.3	Oděvní doplňky a textilní galanterie		změna názvu a obsahu položky
03.1.4	Opravy a půjčování oděvů		zkrácení názvu
04.2.1	Imputované nájemné vlastníků		upřesnění názvu
04.2.2	Ostatní imputované nájemné		upřesnění názvu
04.4.1	Dodávka vody (vodné)	04.4.2	změna kódu a obsahu položky
04.4.2	Sběr pevných odpadů	04.4.1	změna kódu
04.4.3	Odvádění odpadních vod kanalizací (stočné)	04.4.2	změna kódu
04.4.4	Ostatní služby související s bytem	04.4.3	změna kódu
04.5	Elektrická a tepelná energie, plyn a ostatní paliva		upřesnění názvu
05.3	Přístroje a spotřebiče pro domácnost vč. oprav		zkrácení názvu
05.4	Skleněné, keramické, stolní a kuchyňské potřeby pro domácnost		upřesnění názvu
05.4.0	Skleněné, keramické, stolní a kuchyňské potřeby pro domácnost		upřesnění názvu
05.5.1	Nástroje a nářadí dlouhodobé spotřeby pro dům a zahradu vč. oprav		upřesnění názvu
05.5.2	Nástroje a nářadí krátkodobé spotřeby pro dům a zahradu vč. oprav		upřesnění názvu
06.1.2	Ostatní zdravotnické výrobky		změna obsahu
06.1.3	Ortopedické a terapeutické pomůcky	06.1.2	změna kódu
06.2.1	Ambulantní lékařská péče		zkrácení názvu
06.2.3	Ambulantní péče poskytovaná středním zdravotnickým personálem a nelékaři	06.2.4	změna obsahu položky, sloučení 06.2.3 a 06.2.4
07.1.4	Povozy tažené zvířaty		nová položka
07.2.1	Náhradní díly a příslušenství pro osobní dopravní prostředky		upřesnění názvu

07.2.2	Pohonné hmoty, oleje a pod. přípravky pro osobní dopravní prostředky		upřesnění názvu
07.2.3	Údržba a opravy osobních dopravních prostředků		upřesnění názvu
07.3.1	Kolejová osobní doprava		upřesnění názvu
07.3.5	Kombinovaná osobní doprava		nová položka
07.3.6	Ostatní placené služby v dopravě	07.3.5	změna kódu
08.1	Poštovní služby		změna obsahu
08.1.0	Poštovní služby	08.1.1	změna kódu
08.2	Telefonní a telefaxové zařízení		nová položka
08.2.0	Telefonní a telefaxové zařízení	08.1.2	změna kódu
08.3	Telefonické a telefaxové služby		nová položka
08.3.0	Telefonické a telefaxové služby	08.1.3	změna kódu a názvu
09.2.1	Výrobky dlouhodobé spotřeby pro rekreaci ve volné přírodě		změna obsahu
09.2.2	Hudební nástroje a výrobky dlouhodobé spotřeby pro rekreaci uvnitř	09.2.1	změna kódu
09.2.3	Údržba a opravy ostatních výrobků dlouhodobé spotřeby pro rekreaci a kulturu	09.2.2	změna kódu
09.3.1	Hry, hračky a sběratelské předměty	09.3.1	změna obsahu
09.3.2	Zařízení pro sport, kempink a rekreaci ve volné přírodě vč. oprav	09.3.1	změna kódu
09.3.3	Květiny a zahrady	09.3.2	změna kódu
09.3.4	Domácí zvířata a potřeby pro jejich chov	09.3.3	změna kódu a upřesnění názvu
09.3.5	Veterinární a ostatní služby pro domácí zvířata	09.3.3	změna kódu
10.1	Předškolní a základní vzdělávání		změna obsahu
10.1.0	Předškolní a základní vzdělávání	10.1.1	změna kódu
10.2	Střední vzdělávání		nová položka
10.2.0	Střední vzdělávání	10.1.2	změna kódu
10.3	Pomaturitní nástavbové vzdělávání		nová položka
10.3.0	Pomaturitní nástavbové vzdělávání (nižší než terciální)		nová položka
10.4	Vyšší a vysokoškolské vzdělávání		nová položka
10.4.0	Vyšší a vysokoškolské vzdělávání (terciální)	10.1.3	změna kódu
10.5	Vzdělávání nedefinované stupněm		nová položka
10.5.0	Vzdělávání nedefinované stupněm	10.1.4	změna kódu
12.1.2	Elektrické přístroje pro osobní péči		změna obsahu
12.1.3	Ostatní předměty a výrobky pro osobní péči	12.1.2	změna kódu a obsahu
12.2	Prostituce		nová skupina
12.2.0	Prostituce	12.1.3	změna kódu
12.3	Osobní doplňky jinde neuvedené	12.2	změna kódu
12.3.1	Klenoty, hodiny, hodinky	12.2.1	změna kódu

12.3.2	Ostatní osobní doplňky	12.2.2	změna kódu
12.4	Sociální péče	12.3	změna kódu
12.4.0	Sociální péče	12.3.1	sloučení položek
		12.3.2	a změna kódu
12.5	Pojištění	12.4	změna kódu
12.5.1	Životní pojištění	12.4.1	změna kódu
12.5.2	Pojištění související s bydlením	12.4.2	změna kódu a názvu
12.5.3	Pojištění související se zdravím	12.4.3	změna kódu a názvu
12.5.4	Pojištění související s dopravou	12.4.4	změna kódu a názvu
12.5.5	Ostatní pojištění	12.4.5	změna kódu
12.6	Finanční služby jinde neuvedené	12.5	změna kódu
12.6.1	Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM)	12.5.2	změna kódu
12.6.2	Ostatní finanční služby jinde neuvedené	12.5.1	změna kódu
12.7	Ostatní služby jinde neuvedené	12.6	změna kódu
12.7.0	Ostatní služby jinde neuvedené	12.6.1	změna kódu

Tam, kde se skupina dál netřídí se na 4. místě kódu uvádí nula.

Jedná se o následující položky:

02.2	Tabák
02.2.0	Tabák
02.3	Narkotika
02.3.0	Narkotika
05.2	Bytový textil
05.2.0	Bytový textil
05.4	Skleněné, keramické, stolní a kuchyňské potřeby hro domácnost
05.4.0	Skleněné, keramické, stolní a kuchyňské potřeby pro domácnost
06.3	Ústavní zdravotní péče
06.3.0	Ústavní zdravotní péče
08.1	Poštovní služby
08.1.0	Poštovní služby
08.2	Telefonní a telefaxové zařízení
08.2.0	Telefonní a telefaxové zařízení
08.3	Telefonické a telefaxové služby
08.3.0	Telefonické a telefaxové služby
09.6	Dovolená s komplexními službami
09.6.0	Dovolená s komplexními službami
10.1	Předškolní a základní vzdělávání
1.0.1.0	Předškolní a základní vzdělávání
10.2	Střední vzdělávání
10.2.0	Střední vzdělávání
10.3	Pomaturitní nástavbové vzdělávání
10.3.0	Pomaturitní nástavbové vzdělávání (nižší než terciální)

10.4	Vyšší a vysokoškolské vzdělávání
10.4.0	Vyšší a vysokoškolské vzdělávání (terciální)
10.5	Vzdělávání nedefinované stupněm
10.5.0	Vzdělávání nedefinované stupněm
11.2	Ubytovací služby
11.2.0	Ubytovací služby
12.2	Prostituce
12.2.0	Prostituce
12.4	Sociální služby
12.4.0	Sociální služby
12.7	Ostatní služby jinde neuvedené
12.7.0	Ostatní služby jinde neuvedené

U oddílů 13 a 14 se mění také uspořádání skupin a podskupin, proto uvádíme celé platné znění:

Oddíl 13:

13.1	Služby spojené s bydlením
13.1.0	Služby spojené s bydlením
13.2	Zdravotnictví
13.2.1	Léčiva
13.2.2	Ostatní zdravotnické výrobky
13.2.3	Ortopedické a terapeutické pomůcky
13.2.4	Ambulantní lékařská péče
13.2.5	Ambulantní stomatologická péče
13.2.6	Ambulantní péče poskytovaná středním zdravotnickým personálem a nelékaři
13.2.7	Ústavní zdravotní péče
13.2.8	Ostatní zdravotnická péče
13.3	Rekreace a kultura
13.3.1	Rekreační a sportovní služby
13.3.2	Kulturní služby
13.4	Vzdělávání
13.4.1	Předškolní a základní vzdělávání
13.4.2	Střední vzdělávání
13.4.3	Pomaturitní nástavbové vzdělávání (nižší než terciální)
13.4.4	Vyšší a vysokoškolské vzdělávání (terciální)
13.4.5	Vzdělávání nedefinované stupněm
13.4.6	Jiné vzdělávací služby
13.5	Sociální péče
13.5.0	Sociální péče

- 13.6 Ostatní služby
- 13.6.1 Náboženské služby
- 13.6.2 Politické a profesní organizace, organizace práce
- 13.6.3 Ochrana životního prostředí
- 13.6:4 Služby jinde neuvedené

Oddíl 14:

- 14.1 Služby spojené s bydlením
- 14.1.0 Služby spojené s bydlením

- 14.2 Zdravotnictví
- 14.2.1 Léčiva
- 14.2.2 Ostatní zdravotnické výrobky
- 14.2.3 Ortopedické a terapeutické pomůcky
- 14.2.4 Ambulantní lékařská péče
- 14.2.5 Ambulantní stomatologická péče
- 14.2.6 Ambulantní péče poskytovaná středním
zdravotnickým personálem a nelékaři
- 14.2.7 Ústavní zdravotní péče
- 14.2.8 Služby veřejnému zdraví

- 14.3 Rekreace a kultura
- 14.3.1 Rekreační a sportovní služby
- 14.3.2 Kulturní služby

- 14.4 Vzdělávání
- 14.4.1 Předškolní a základní vzdělávání
- 14.4.2 Střední vzdělávání
- 14.4.3 Pomaturitní nástavbové vzdělávání (nižší než terciální)
- 14.4.4 Vyšší a vysokoškolské vzdělávání (terciální)
- 14.4.5 Vzdělávání nedefinované stupněm
- 14.4.6 Pomocné služby ve vzdělávání

- 14.5 Sociální péče
- 14.5.0 Sociální péče

2. Vysvětlivky (publikace CZ-COICOP str. 33 -106)

Platný kód CZ-COICOP	Název	Starý kód CZ-COICOP	Poznámka
01.1.1	sójové boby vč. mouky ze sóji		doplnění Z:
01.1.9	mák	01.1.1	změna kódu
01.1.2	uzené bůčky		doplnění Z:
01.1.5	slanina	01.1.2	změna kódu
01.1.2	konzervy z mořských savců	01.1.3	změna kódu
01.1.5	N: rybí tuk (06.1.1)		doplnění N:
01.1.6	melouny	01.1.7	změna kódu
01.1.7	Zelenina dýně, lilek, tykev		úprava názvu doplnění ZT:
01.1.9	mléko, jogurty ze sóji		doplnění Z:
01.1.9	limonády v prášku	01.2.2	změna kódu
01.1.9	instantní nealkoholické nápoje práškové nebo granulované	01.2.2	změna kódu
03.1.2	Oděvy - -oděvy pro práci a sport - zástěry, pracovní šály, pracovní pláště, pracovní kalhoty a bundy (montérky) - pánské, dámské a dětské tepláky z úpletů, lyžařské kombinézy a šponovky z úpletů nebo háčkované - pánské, dámské a. dětské sportovní soupravy, lyžařské kombinézy a šponovky z tkanin - sportovní kalhoty, golfky, gymnastické dresy - jednodílné a dvoudílné dámské plavky, pánské plavky	03.1.3 03.1.3 03.1.3 03.1.3 03.1.3 03.1.3	změna názvu změna kódu doplnění Z:
03.1.3	Oděvní doplňky a textilní galanterie pracovní rukavice kožené, textilní N: pryžové rukavice a výrobky pro úklid vyrobené z pryže (05.6.1)	05.6.1	změna názvu změna kódu úprava názvu
03.1.4	Čištění, opravy a půjčování oděvů		úprava názvu
03.2.1	- vložky do bot, obouvací líce apod. N: - krémy na obuv (05.6.1)		doplnění ZT: změna kódu

03.2.2	N:a jejich oprava (09.3.2)		doplnění N:
04.1.2	Za druhé bydlení se považují např. chaty, chalupy atd., bez ohledu na vlastnictví, pronajímatel ovšem musí mít dlouhodobý pronájem (min: 1 rok)		doplnění Z:
04.2.1	Imputované nájemné vlastníků		úprava názvu
04.2.2	Ostatní imputované nájemné		úprava názvu
04.4.1	Dodávka vody (vodné)	04.4.2	změna kódu
04.4.2	Sběr pevných odpadů	04.4.1	změna kódu
04.4.3	Odvádění odpadních vod kanalizací (stočné)	04.4.2	změna kódu
04.4.4	Ostatní služby související s bytem jinde neuvedené	04.4.3	změna kódu
05.1.1	reprodukce, tapiserie ZT: žíněnky, matrace, lehké japonské matrace	04.3.1 05.2.1	změna kódu doplnění ZT:
05.3	Přístroje a spotřebiče pro domácnost včetně oprav		úprava názvu
05.3.2	elektrické žehličky el. kuchyňské roboty	05.3.1	doplnění Z: změna kódu
05.5.1	Nástroje a nářadí dlouhodobé spotřeby pro dům a zahradu včetně oprav		upřesnění názvu
05.5.2	Nástroje a nářadí krátkodobé spotřeby pro dům a zahradu včetně oprav ruční vozíky, rudly, pastičky na myši hřebíky, cvočky, šrouby, matice a svorníky, napínáčky, připínáčky, podložky pod matice	05.6.1	upřesnění názvu doplnění Z: změna kódu
05.6.1	čisticí a udržovací prostředky na obuv krémy na obuv	03.2.1	doplnění Z: změna kódu
05.6.2	čištění oken, dezinfekční a pod. služby v domácnostech, čištění koberců		doplnění Z:
06.1.1	rybí tuk N: veterinární léčiva (09.3.4) léčivé bylinné čaje a rostliny (01.2.1)		doplnění ZT: doplnění N:

09.3.4	veterinární léčiva	06.1.1	změna kódu
06.1.2	Ostatní zdravotnické výrobky Z: patří sem výrobky uvedené v publikaci (str. 68) pod čísly 01, 02, 03, 06, 11 vč. brašen první pomoci		změna názvu a obsahu položky doplnění Z:
06.1.3	Ortopedické a terapeutické pomůcky Z: patří sem veškeré ortopedické, terapeutické a rehabilitační pomůcky (str. 68 a 69 publikace čísla 04, 05, 07, 08, 09, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 99)	06.1.2	změna kódu doplnění Z:
06.2.1	Ambulantní lékařská péče		upřesnění názvu
06.2.3	Ambulantní péče poskytovaná středním zdravotnickým personálem a nelékaři	06.2.4	změna obsahu a změna kódu
07.1.1	včetně ojetých automobilů		doplnění Z:
07.1.4	Povozy tažené zvířaty Z: potahy, koně a poníky pro osobní dopravu ZT: potřebnou výstroj (spřežení, chomout, uzdu, otěže atd.) N: koně a poníky pro rekreaci (09.2.1)		nová položka doplnění Z: a N:
07.3	poplatky za pravidelnou kyvadlovou přepravu přívozem s obsluhou Když jízdenka, platí pro dva nebo více druhů dopravy.....služeb, se klasifikuje 07.3.5	07.2.4	změna kódu, doplnění a úprava poznámky
07.3.1	Kolejová osobní doprava ze Z; se vyčleňuje doprava trolejbusem		změna názvu a obsahu
07.3.2	Z: dopravu trolejbusem	07.3.1	doplnění Z:
07.3.5	Kombinovaná osobní doprava		nová položka
07.3.6	Ostatní placené služby v dopravě	07.3.5	změna kódu a názvu
08.1 08.1.0	Poštovní služby Poštovní služby	08.1.1	změna kódu
08.2 08.2.0	Telefonní a telefaxové zařízení Telefonní a telefaxové zařízení	08.1.2	změna kódu
08.3 08.3.0	Telefonické a telefaxové služby Telefonické a telefaxové služby	08.1.3	změna kódu
09.2.1	Výrobky dlouhodobé spotřeby pro rekreaci ve volné přírodě		změna obsahu

09.2.2	Hudební nástroje a výrobky dlouhodobé spotřeby pro rekreaci uvnitř kulečnickové stoly, stoly na stolní tenis vč. mechanických hudební nástroje vč. elektronických, jako jsou piana, varhany, housle, kytary, trumpety, klarineti a flétny	09.2.1 09.2.1 09.2.1	změna kódu
09.2.3	Údržba a opravy ostatních výrobků dlouhodobé spotřeby pro rekreaci a kulturu	09.2.2	změna kódu
09.3.1	Hry, hračky a sběratelské předměty ze Z: se vyčleňují výrobky pro sport a rekreaci, které se zahrnují do 09.3.2	09.3.1	změna obsahu
09.3.2	Zařízení pro sport, kempink a rekreaci ve volné přírodě vč. oprav	09.3.1	změna kódu
09.3.3	Květiny a zahrady N: zahradnické služby (04.4.4) nebo (05.6.2)	09.3.2	změna kódu doplnění N:
09.3.4	Domácí zvířata a potřeby pro jejich chov veterinární přípravky vč. veterinárních léčiv	09.3.3	změna kódu a upřesnění názvu oprava Z:
09.3.5	Veterinární a ostatní služby pro domácí zvířata ZT: čištění, krmení, úpravu zvířat	09.4.2	změna kódu
09.4.1	Z: služby poskytované fitcentry a posilovnami	12.1.1	změna kódu
09.4.2	ze Z: se vyčleňují veterinární a ostatní služby pro domácí zvířata do položky 09.3.5		oprava Z:
09.5.1	hudebniny ZT: leporela (místo skládanky)		doplnění Z: oprava ZT:
10.1 10.1.0	Předškolní a základní vzdělávání	10.1.1	nová položka a změna kódu
10.2 10.2.0	Střední vzdělávání	10.1.2	nová položka a změna kódu
10.3 10.3.0	Pomaturitní nástavbové vzdělávání Z: nástavbové pomaturitní vzdělávání, které je na úrovni úplného středního odborného vzdělání		nová položka doplnění Z:
10.4 10.4.0	Vyšší a vysokoškolské vzdělávání (terciální)	10.1.3	nová položka . a změna kódu
10.5 10.5.0	Vzdělávání nedefinované stupněm	10.1.4	nová položka a změna kódu
12.1.1	N: služby poskytované fitcentry a posilovnami (09.4.1)		doplnění N:

12.1.2	Elektrické přístroje pro osobní péči ze Z: se vyčleňují: - neelektrické přístroje, - výrobky pro osobní hygienu, - kosmetické přípravky, - ostatní výrobky	12.1.3 12.1.3 12.1.3 12.1.3	změna obsahu změna kódu
12.1.2	oprava výrobků uvedených pod tímto kódem suvenýry, upomínkové předměty N: láhve pro kojence (05.4.0) nákupní tašky (05.2.1)		doplnění Z: doplnění ZT: doplnění N: úprava textu
12.1.3	Ostatní předměty a výrobky pro osobní péči ze Z: se vyčleňují elektrické přístroje	12.1.2	změna kódu a obsahu
12.2 12.2.0	Prostituce Prostituce	12.1.3	nová položka změna kódu
12.3 12.3.1 12.3.2	Osobní doplňky jinde neuvedené Klenoty, hodiny a hodinky Ostatní osobní doplňky	12.2 12.2.1 12.2.2	změna kódů
12.4 12.4.0	Sociální péče Sociální péče	12.3 12.3.1 12.3.2	změna kódů a sloučení položek
12.5 12.5.1 12.5.2 12.5.3 12.5.4 12.5.5	Pojištění Zivotní pojištění Pojištění související s bydlením Pojištění související se zdravím Z: pojištění (<u>nepovinné</u>) týkající se zdraví (onemocnění, úrazu) Pojištění související s dopravou všechno uvedené pod Z: přechází do položky 12.5.5 Ostatní pojištění	12.4 12.4.1 12.4.2 12.4.3 12.4.4 12.4.5	změna kódů úprava názvu doplnění Z: změna obsahu
12.6 12.6.1 12.6.2	Finanční služby jinde neuvedené Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM) Ostatní finanční služby jinde neuvedené Z: finanční služby pošt (poštovní peněžní poukázky)	12.5 12.5.2 12.5.1	změna kódů úprava názvu doplnění Z:
12.7 12.7.0	Ostatní služby jinde neuvedené Ostatní služby jinde neuvedené členské příspěvky za členství v profesních a jiných společenských asociacích Z: poplatky za služby osobních strážců	12.6 12.6.1	změny kódů ruší se, nepatří do konečné spotřeby dom. doplnění Z:

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel./fax: 00421 7 525 46 28, 525 45 59. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 2300,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. – **Drobný prodej** – **Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Bohumín:** ŽDB, a. s., technická knihovna, Bezručova 300; **Brno:** GARANCE-Q, Koliště 39, Knihkupectví ČS, Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** Prospektrum, Kněžská 18, SEVT, a. s., Krajinská 38; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořická 405; **Chomutov:** DDD Knihkupectví –Antikvariát, Ruská 85; **Jihlava:** VIKOSPOL, Smetanova 2; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/L.; **Kolín 1:** Knihkupectví U Kašků, Karlovo nám. 46; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most:** Knihkupectví Růžicka, Šeříková 529/1057; **Olomouc:** BONUM, Ostružnická 10, Týcho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Dr. Šmerala 27; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, KANT CZ, s. r. o., Hybernská 5, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 4:** Abonentní tiskový servis, Zdiměřická 1446/9, PROSPEKTRUM, Nákupní centrum, Budějovická, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Verdunská 1; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60; **Praha 10:** BMSS START, areál VÚ JAWA, V Korytech 20; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** Arbor Sokolov, a. s., Nádražní 365; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Teplice:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** 7 RX, s. r. o., Mírová 4, tel.: 047/44 249, 44 252, 44 253; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Zlín-Louky:** INFOSERVIS, areál Telekomunikačních montáží; **Zlín-Malenovice:** Ing. M. Kučeřík, areál HESPO; **Znojmo:** Knihkupectví Houdková, Divišovo nám. 12; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od začátku předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. čísle 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.